

כבוד ידידי הרב ר' דוד צובעלי שליט"א, שלום וברכה.

אחדשה"ט הנה לענות למבוקשת כתר"ה להשיב בכתב בענין העירוב דאטלענטיק סיטי. וראשית כל הנני להודיע לכל כי אף שאיני יכול לקבל אחריות מלאה על כל העירוב כי לא ראיתי במו עיני, אבל יכולני להעיד דכפי הנראה כל העירוב נעשה ע"פ דעתי והוראתי, כי כתר"ה שאל אותי כל דבר קטן וגדול ולא חסך על כל טירחא לברר לי כל השאלות במילואן, וגם קבל כל מה שהוריתי בין לקולא בין לחומרא בלא פקפוק, והנני מכיר את כתר"ה כמה שנים שמדקדק היטב בכל הנוגע לעירוב לעשות הכל באופן היותר טוב ששייך, ועל כן לדעתי כל א' יכול לסמוך על כתר"ה ולטלטל בהעירוב של אטלענטיק סיטי.

ומה שיש איזה שאלות שצריך הוראת חכם ובכל א' מהם יש פנים לאיסור ולהתיר הנה בלא"ה בכל עירובי עיירות צריך לסמוך על כמה קולות, דלהשיטות דלא בענין ס' רבוא קשה להתיר בצורת הפתח בכל ענין ודעת הביאור הלכה דכל בעל נפש יש להחמיר וכמבואר סי' שמ"ה סעיף ז', וגם דאם כל הצדדין הם צורת הפתח דעת הרמב"ם ועוד ראשונים שלא לטלטל וכתב המשנה ברורה שיש להחמיר לכתחלה וכמבואר סי' שס"ב סעיף י', וגם בכל עירובי עיירות הפתח אינם נעשים באופן שכשרים לכו"ע וגם יש פקפוקים על שכירות רשות ועוד דברים כיוצא בה, ולכן יש לבעל נפש להחמיר שלא לטלטל בכל עירובי עיירות, ואעפ"כ נהגו ברוב עיירות בכל העולם לעשות עירובין כאלו זולת בעיירות גדולות ביותר כנו יארק ושיקאגו ששם יש חשש שאף לפי הראשונים דבעינין ס' רבוא הוי רשות הרבים, ובודאי בעל נפש יש להחמיר שלא יסמוך על כל עירובי עיירות, אבל מעיקר הדין כבר נהג להקל בכל רחבי עולם וכנ"ל, והעירוב באטלענטיק סיטי לענ"ד ג"כ כשר כמו עירוב של שאר העיירות.

ובעירוב כאן היו קושי מיוחד לעשות צורת הפתח בהבורד וואק, והנה היה בזה ג' שאלות שהוריתי להתיר בזה, וזהו תוכן השאלות.

א' דלא היה שייך לעשות צורת הפתח בכל הבורד וואק בלי הפסק, ועל כן יש הפסקים שכל א' מהם פחות מ' אמות ויש עומד מרובה. והנה עיקר השאלה בזה הוא דעת הבכור שור בחי' לעירובין דף י"א שאם הרחיק הצורת הפתח מן הכותל יותר מג' טפחים פסולה, ועיין בזה סי' שס"ג סעיף ו' דהמשנה ברורה שם ס"ק כ"ג הביא דעת הרבה פוסקים שאינו צריך לדקדק בזה ומסיק שבשעת הדחק יש לסמוך להקל, וכוונתו דיכול לעשות העירוב בזה לכתחלה אם א"א בענין אחר דמקורו הוא מרע"א מהשואל ומשיב והם התירו לעשות העירוב כזה בהעיריות שלא היה אפשר בענין אחר. וכאן עדיף יותר מזה, דהשער הציון שם כתב דמוקר חיים פוסל רק אם ב' הצדדים הם רחוקים מן הכותל, ובאופן כזה שיש פתח הנה בכל צורת הפתח רק קנה א' אינו סמוך להכותל, ולכן יכול להיות שהוא כשר לכו"ע.

ב' דפעמים היה הבורד וואק נמשך למטה מ' טפחים, והצורת הפתח היה על ידי קנה שמונה על הקרקע (דבלא זה יהיה מחיצה תלויה ופסול) ונמשך למעלה מעל הבורד וואק באופן שהבורד וואק הוא באמצע הצורת הפתח בתוך י' טפחים, ויש לדון כיון שיש סתימה בהצורת הפתח בתוך הי' טפחים התחתונים בטל שם הפתח, אבל עיין חזון איש סי' ע' ס"ק י"ט שכתב דכל שיש י' טפחים מהמחצלת עד הקנה העליון כשר אף אם המחצלת הוא תוך י', וכתב דמבואר כן מהשו"ע סי' שס"ג סעיף כ"ו לפי פי' הגר"א, וכוונתו בזה דשם כתוב דאם המבוי הוא נמוך מ' טפחים אינו מותר בלחי וקורה אלא בצורת הפתח, ופי' הגר"א דתקרת המבוי הוא נמוך מ' ואעפ"כ מותר בצורת הפתח, וכן הוא בענינינו.

ג' דפעמים לא היה באפשרי להמשיך הקנה שעל גביהן ישר מקנה לקנה ונתעקם לחוץ, ובזה דעת המשכנות יעקב סי' קי"א לפוסלו וכן דעת החזון איש סי' ע"א ס"ק י', אבל עיין שו"ת מנחת יצחק ח"א סי' נ"ט שהכשיר ומקורו מהפמ"ג והמחזה אברהם והאמרי יושר והטהרת ישראל וגם המר"ם בריסק והתפארת ישראל והגהות מהרש"ם שהוא בספר אורחות חיים, והביא ראי' לדבריהם מן הט"ז, ואף שלענ"ד יש לדחות הראי' מן הט"ז, וגם לא מצאתי הפרי מגדים, מ"מ די במה שנשאר להתיר כשא"א לתקן, וגם מצאתי בספר שערי ציון להגר"ב צ' בילסק (שהיה מגדולי הפוסקים בליטא וגם הוא א' מהמסכימים להמשנה ברורה) וכתב דכן הוא המנהג, ונמצא דהן בליטא הן באונגראן התירו הגדולים. ואף שידעתי שכהיום נוהגים להחמיר בזה ככל האפשר, אבל בכל עירובי עיירות נוהגים להתיר בלחיים של צורת הפתח שאינם עומדים ביושר ומתעקמים, והמשכנות יעקב והחזון איש פוסלים גם בזה וכן החכמת שלמה להגר"ש קלוגר סי' שס"ב, ולענ"ד הוא אותו שאלה, דאם מחמירים בכל המשך הקנה של גביהן שיהיה מכוון כנגד קנה הצדדין א"כ אתה סובר שצורת הפתח מן הצד פי' לא רק שסוף הקנה צריך להיות על גב גובה הקנים אלא בכל הצורת הפתח כן, ולכן גם בקנה שבצדדים לא סגי בסוף הקנה אלא צריך להיות כל הקנה, ואין לנו שום מקור לחלק ביניהם, עכ"פ יש לנו כר רחב לסמוך עליו כשא"א לתקן בענין אחר.

הכותב וחותם יום ד' לפרשת פינחס כ"א תמוז תשע"ט,

ברכה והצלחה וכל טוב סלה,

ידידו,

א.ה.רן יואל סורשר

אהרן יואל סורשר